

företagarna

Företagarfakta 2025

Unika företagssiffror från din kommun

Falun

Företagarna företräder omkring 60 000 företagare och samhällsbärare och har ca 2 000 förtroendevalda.
Vi erbjuder nätverk, kunskap och praktisk hjälp samt driver utvecklingen för ett bättre företagsklimat,
så att företagare får rätt förutsättningar för att kunna utveckla sin verksamhet och nå sina mål.

foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08 - 406 17 00

Förord

Ett konkurrenskraftigt Sverige kräver serviceinriktade kommuner. Fler och växande företag är en nödvändighet för ett välmående näringsliv som skapar nya jobb. Grunden för att nå dit är ett riktigt bra företagsklimat.

Vi har sammanställt den här rapporten för att visa hur det lokala näringslivet ser ut och för att synliggöra småföretagens betydelse för din kommun. Majoritet av all fakta kommer från den officiella statistiken, främst från SCB, men även statistik från andra myndigheter och egna undersökningar ingår i jämförelsen.

Statistiken i rapporten används för att belysa hur kommunen ligger till inom en rad olika områden och hur och hur prestationen är i jämförelse med andra. Ett bra statistikunderlag kan peka ut förbättringsområden för kommunen att jobba vidare med. Vår förhoppning är att den här rapporten leder till en öppen dialog om det lokala näringslivsklimatet och hur villkoren för företagare i kommunen kan förbättras.

I rapporten framgår att det finns 7 900 sysselsatta i de små företagen i Falu kommun. Dessa företag tillsammans med sina anställda bidrar med 719 miljoner kronor till kommunens skatteintäkter. Om de mindre företagen får rätt förutsättningar att fortsätta skapa jobb genereras inkomster till de anställda och till kommunens välfärdstjänster. Det är viktigt för alla att förstå grundläggande samband så som var jobben skapas och hur fler arbetstillfällen kan bidra till att utveckla och stärka hela kommunen.

I Falu kommun behöver arbetet fortsätta för att förenkla vardagen för kommunens företagare. En företagare levererar som bäst när tid och energi läggs på produktivt arbete.

Växer småföretagen, växer hela Falu kommun.

**Martin Daniels, statistiker
och rapportförfattare**

**Johan Södergren, regionchef
Företagarna Mellansverige (Dalarna, Gävleborg, Värmland och Örebro län)**

Innehåll

Betydelsen av ett bra företagsklimat.....	5
Jobbutvecklingen i småföretag.....	6
Kommunala skatteintäkter från småföretag.....	7
Antalet företag.....	9
Nystartade företag.....	10
Konkurser.....	11
Antalet företagare.....	12
Företagare efter ålder.....	13
Företagande kvinnor och män.....	14
Företagare fördelat på bransch.....	15
Omsättning och lönsamhet i aktiebolag.....	16
Kommunal skattesats.....	17
Arbetsmarknad.....	18
Arbetslöshet.....	19
Sysselsatta per bransch.....	20
Yrken och utbildning.....	21
Bidragförsörjda och statlig inkomstskatt.....	22
Behöriga till gymnasium och högskola.....	23
Antalkommunanställda.....	24
Företagarnas förslag.....	25
Förklaringar till tabeller och diagram.....	29

Betydelsen av ett bra företagsklimat

Vad innebär ett konkurrenskraftigt näringsliv för kommunen? Det uppenbara är jobb och skatteintäkter. I Sverige skapas majoriteten av alla nya jobb i små företag i det privata näringslivet och småföretagen och deras anställda är den största kommunala skatteinbetalaren i nio av tio kommuner. Som framgår i denna rapport är de mindre företagens bidrag till kommunens skatteintäkter omfattande och helt nödvändiga för välfärdens finansiering. Men ett konkurrenskraftigt näringsliv betyder mer än så. Tillgången till ett brett utbud av varor och tjänster, till restauranger och uteliv, till butiker och caféer som håller stadskärnan levande – allt detta gör kommunen attraktiv att leva och bo i. Det är bara genom att ständigt utveckla sitt lokala företagsklimat som kommunen kan säkra upp sin ekonomi och attraktionskraft för framtiden.

Vilka åtgärder stärker företagsklimatet?

Kommunen behöver inse att arbetet med ett bättre företagsklimat sker över alla områden. Exempelvis är en fungerande förskola avgörande för både viljan och möjligheten att arbeta och bosätta sig i kommunen. Viktigast av allt är att det finns en positiv attityd till företag och företagare och att kommunen är beredd att gemensamt med det lokala näringslivet forma förutsättningarna för företagen i kommunen. Varje kommun är unik men nedanstående punkter är universella och något varje kommun behöver arbeta med för att förbättra sitt företagsklimat:

- 1 Serviceinriktad myndighetsutövning
- 2 Effektiv tillstånd- och tillsynsprocess med rimliga avgiftsnivåer
- 3 En digitalisering med fokus på automatisering av rutinärenden
- 4 En upphandlingsprocess anpassad även för mindre företag
- 5 Brottsförebyggande arbete ihop med näringslivet
- 6 Försvåra för den organiserade brottsligheten
- 7 Konkurren utsätt mer av den kommunala verksamheten
- 8 En planprocess med näringslivsfokus
- 9 En fungerande kompetensförsörjning
- 10 Konkurrenskraftig kommunalskatt

En mer utförlig beskrivning av de tio punkterna och hur de ska implementeras i kommunen finns i slutet av denna rapport i avsnittet som heter *Företagarna föreslår*.

Jobbutvecklingen i småföretag

7 900 jobbar i småföretag

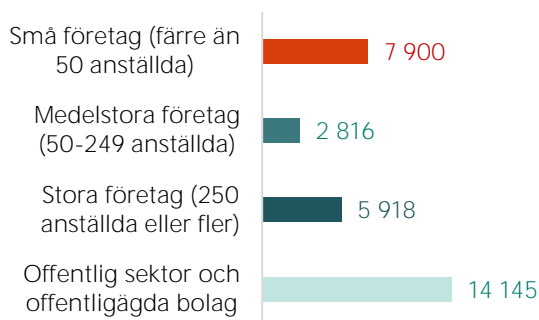
Det är så många personer som jobbar i små företag i Falu kommun. Det är 26 procent av samtliga jobb i kommunen och 47 procent av jobben i privatägda företag.

De små företagen är viktiga för kommunen genom att skapa jobb till sig själv och andra. Utan arbete, inget välstånd.

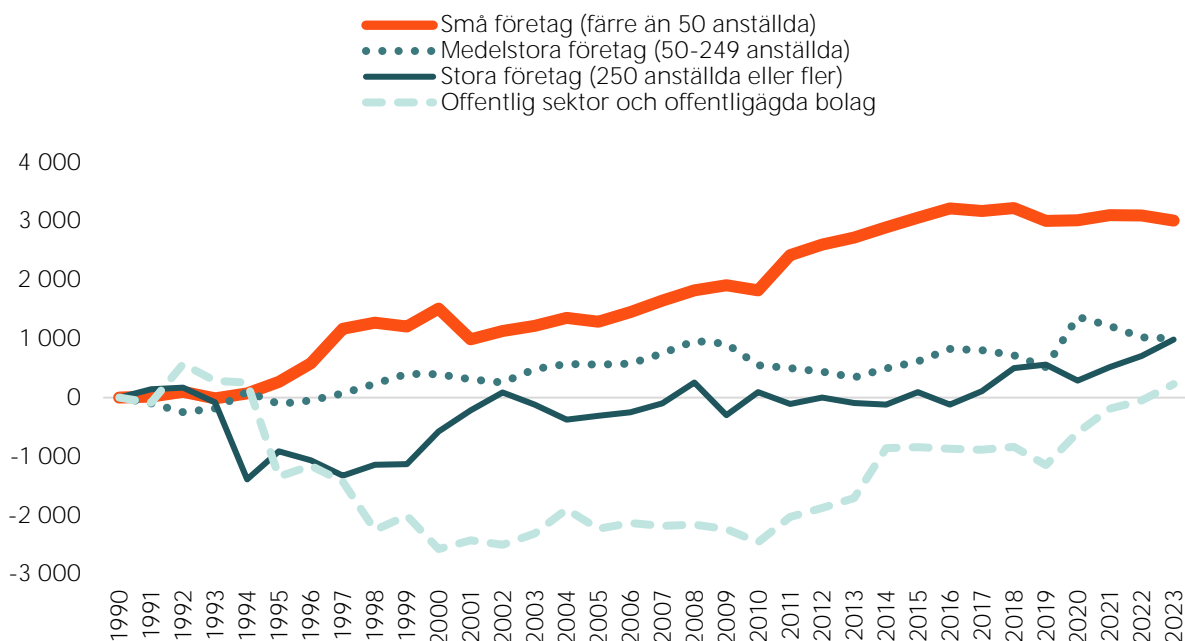
Antalet sysselsatta bygger på uppgifter från SCB, befolkningens arbetsmarknadsstatus.

Varje person klassificeras utifrån huvudsakliga sysselsättning. Det innebär att personer som är anställda och driver företag parallellt inte ingår som kombinatorer i statistiken. Det ger en viss underskattning av antalet deltidsjobb i små företag.

Figur 1: Antalet jobb i Falu kommun 2023

Figur 2: Utveckling antal jobb i Falu kommun 1990-2023

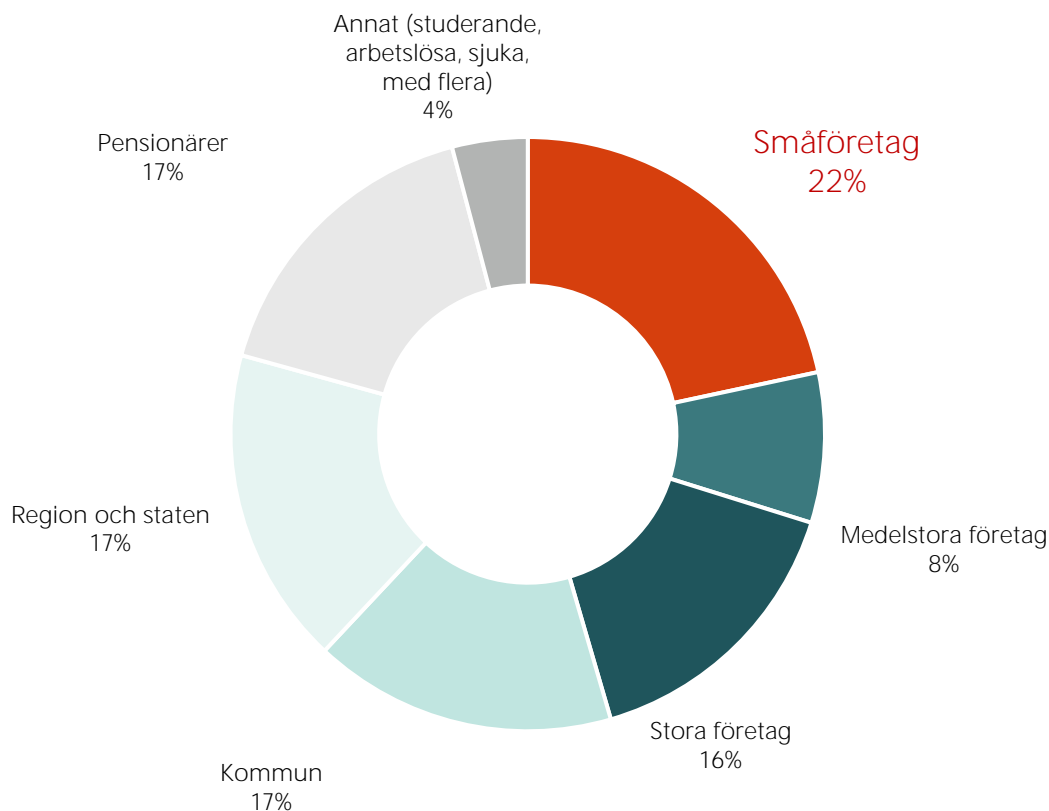
Utveckling antal jobb	2022-2023	1990-2023
Små företag (färre än 50 anställda)	-86	3 012
Medelstora företag (50-249 anställda)	-19	1 006
Stora företag (250 anställda eller fler)	281	987
Offentlig sektor och offentligägda bolag	274	228

Kommunala skatteintäkter från småföretag

Jobben som skapas i de privata företagen genererar både inkomster till de anställda och skatteintäkter till vår gemensamma välfärd.

I Falu kommun står småföretagen för den största andelen av de kommunala skatteintäkterna.

Figur 3: Andel av kommunala skatteintäkter per sektor i Falu kommun

Placering	Kommun	Skatteintäkter från småföretag
1	Åre	41%
2	Sorsele	37%
3	Härjedalen	37%
263	Falun	22%
288	Olofström	18%
289	Oxelösund	18%
290	Oskarshamn	18%

Årsintäkterna från den kommunala skatten var år 2023 3,3 miljarder kronor. 22 procent av skatteintäkterna i Falu kommun kommer från småföretagen och deras anställda vilket motsvarar:

719 miljoner kronor

Småföretagen och deras anställda är den största skattebetalaren i 265 av Sveriges 290 kommuner. Stora företag och deras anställda står för den största delen av de kommunala skatteintäkterna i 19 kommuner. Kommunen och deras anställda inklusive kommunalägda bolag är största skattebetalare i fyra kommuner. Regionanställda och statligt anställda samt statligt/regionalt ägda bolag är störst i sex kommuner.

I genomsnitt i Sverige svarar småföretagen för 26 procent av de kommunala skatteintäkterna. En studie från Kunskapsverket visar att en vanlig löntagare betalar mer pengar till välfärden varje månad än vad som spenderas på boende och mat.

Figur 4: Största kommunala skattebetalaren per kommun

Antalet företag i Falu kommun

Med fler nya företag och fler som tar steget till att bli företagare skapas nya förutsättningar att utveckla Falu kommun ytterligare. Ett starkt näringsliv och en växande befolkning är helt avgörande för att upprätthålla och utveckla såväl samhällsservice som välfärdstjänster i kommunen. Många små företag innebär fler möjliga jobbskapare.

5 566 företag

Så många företag finns i Falu kommun, varav 3 274 aktiebolag och 2 120 enskilda firmor. Den stora majoriteten av småföretagen är ägarledda företag där ägaren både leder och arbetar i företaget.

I Sverige finns det totalt över en miljon företag, varav 660 000 aktiebolag och 368 000 enskilda firmor.

I Dalarnas län finns det totalt 26 098 företag, varav 14 472 aktiebolag och 10 953 enskilda firmor.

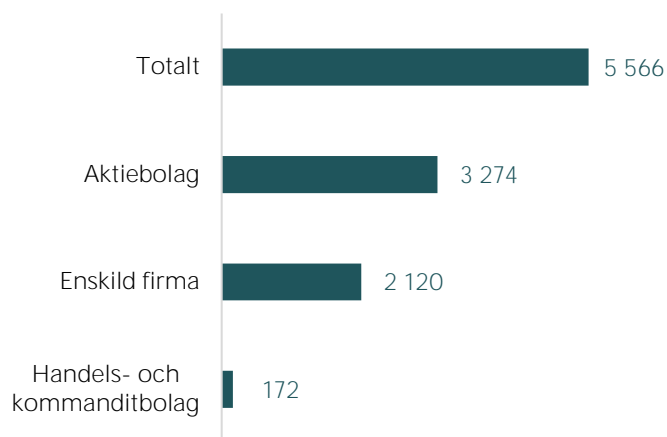
93,1 %

av alla företag i Falu kommun är små företag med färre än 5 anställda. De allra flesta av alla företag i kommunen har färre än 50 anställda.

Beräkningen exkluderar branschen "jordbruk, skogsbruk och fiske" bestående av många enskilda skogsägare. Storleksfördelningen är gjord utifrån antalet anställda i koncernen och små företag kopplas ihop med större om de ligger inom samma koncern.

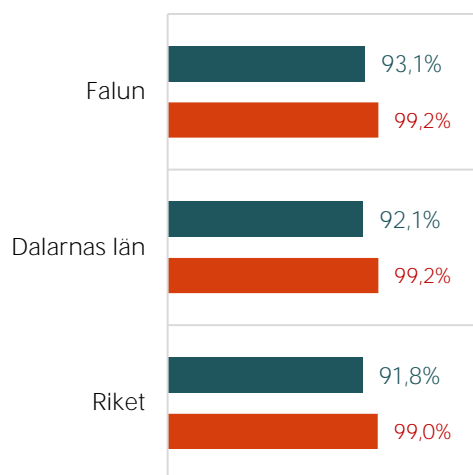
Näringslivet består till störst del av små företag. I Sverige har 9 av 10 företag färre än 5 anställda. Det är alltså enbart 1 av 10 företag som har fem anställda eller fler.

Figur 5: Antal företag 2025

*Avser aktiva företag, exklusive jordbruk, skogsbruk och offentlig förvaltning

Figur 6: Andel små företag i näringslivet 2025

■ Färre än 5 anställda ■ Färre än 50 anställda

Nystartade företag

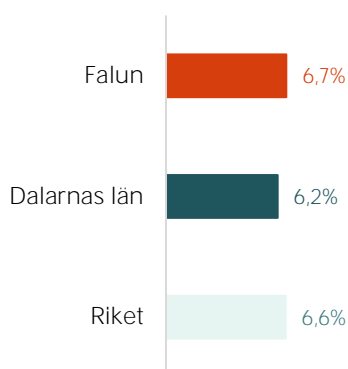
De senaste två åren har färre nya företag startats i Sverige. Antalet nystartade företag ökade dock med 9 procent 2024 jämfört med ett mycket svagt 2023.

I Falu kommun startades 372 nya företag 2024. Det är genuint nya företag rensat för företagsombildningar, ägarskiften eller där företag ändrar bolagsform, exempelvis från enskild firma till aktiebolag. De nya företagen utgör 6,7 procent av befintlig företagsstock, jämfört med riksgenomsnittet på 6,6 procent.

372 nya företag

startades i Falu kommun 2024. Därmed hamnar nyföretagande (nystartade företag per 1000 invånare) på 8,8 vilket kan jämföras med 9,2 i Sverige totalt.

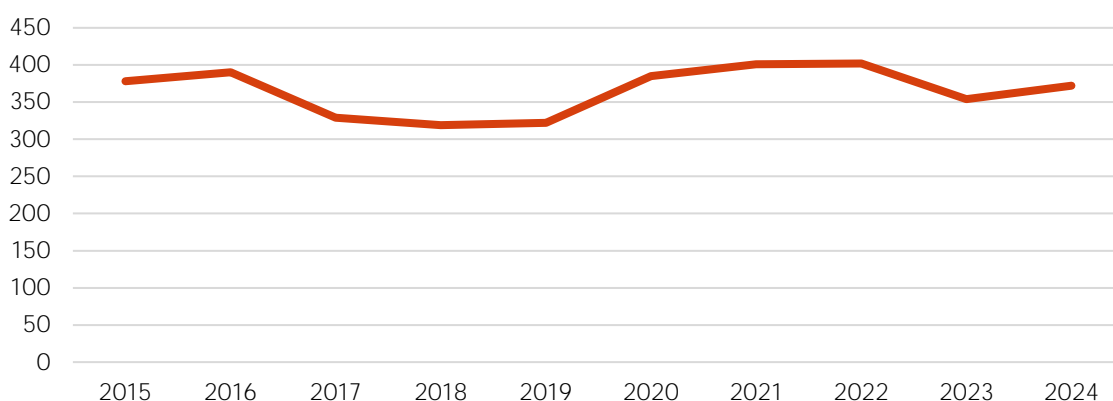
Figur 7: Andel nya företag 2024

Placering	Kommun	Nyföretagandet per 1000 invånare
1	Åre	18,0
2	Upplands-Bro	14,8
3	Danderyd	14,8
97	Falu	8,8
288	Robertsfors	5,1
289	Surahammar	4,6
290	Dals-Ed	3,2

Nystartade företag är viktiga för att komplettera den befintliga företagsstrukturen och fånga nya behov på marknaden. Nya företag tenderar att bidra med nya idéer och innovativa lösningar som ligger rätt i tiden. Nya företag är en del av en ständigt pågående strukturförändring i näringslivet där nya branscher och idéer växer fram, samtidigt som en del företag inte överlever konkurrensen eller av andra anledningar går i konkurs eller lämnar marknaden.

Figur 8: Antal nystartade företag i Falun åren 2015-2024

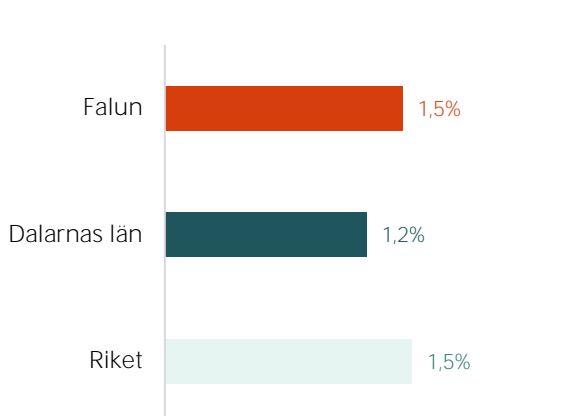

Konkurser

Antalet konkurser har ökat i stora delar av landet 2024 jämfört med 2023. I Sverige ökade antalet konkurser till totalt över 10 000 konkurser 2024, en ökning med 23 procent jämfört med 2023.

I Falun gick 48 företag i konkurs under 2024. Det kan jämföras med 34 företag 2023. Antalet konkurser per 1000 aktiebolag möjliggör en jämförelse hur kommunen står sig i jämförelse med andra kommuner.

Figur 9: Andelen konkurser 2024 (aktiebolag)

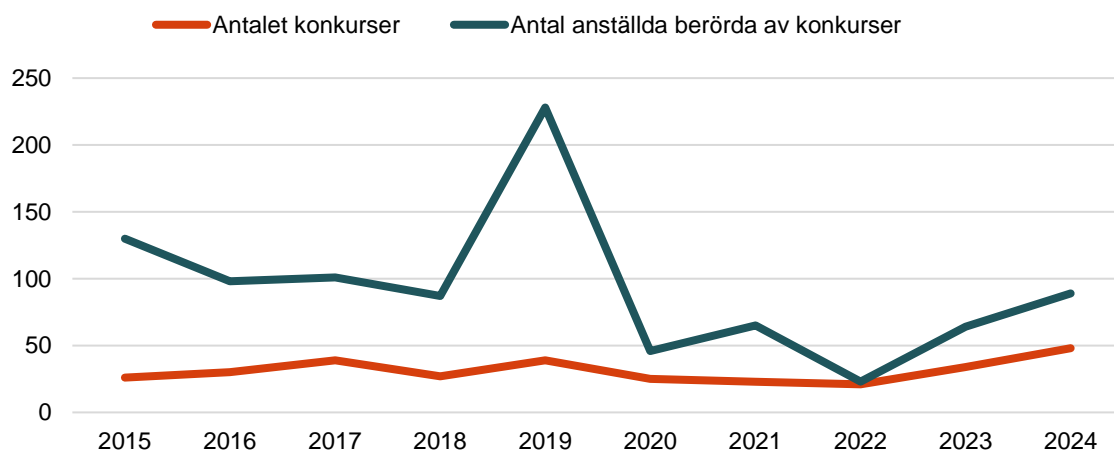

Placering	Kommun	Konkurser 2024 per 1000 aktiebolag
1	Boxholm	-
2	Aneby	-
3	Dals-Ed	-
165	Falun	14,7
288	Hagfors	40,1
289	Upplands-Väsby	42,2
290	Malå	43,9

Fem kommuner i landet hade inga konkurser under 2024: Boxholm, Aneby, Dals-Ed, Bjurholm, Sorsele.

Antal konkurser per 1000 aktiebolag var 14,7 vilket innebär en konkursandel på 1,5 procent av företagen i kommunen. I diagrammet nedan visas hur konkurserna utvecklats under de senaste tio åren.

Figur 10: Antal konkurser i Falun åren 2015-2024

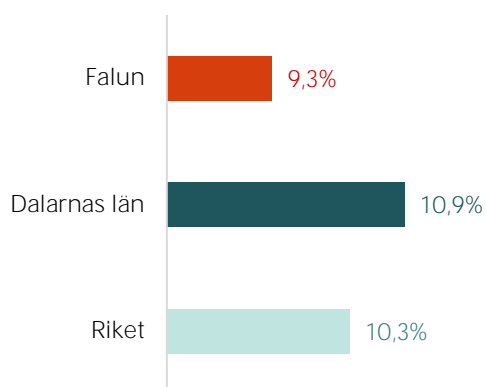

Antalet företagare i Falun

2 806 företagare

Så många är företagare i Falu kommun 2023. Det är en ökning jämfört med året innan, då 2 769 var företagare i kommunen. Det innebär att 9 procent av de sysselsatta i kommunen är företagare.

Figur 11: Andelen företagare av alla sysselsatta 2023

I Sverige som helhet är var tionde sysselsatt en företagare men det är stora skillnader mellan kommuner.

Det är bra för en kommun om fler blir företagare. Men förutsättningarna är väldigt olika, då vissa kommuner som har många stora företag eller residensstäder och universitetsstäder där fler jobb finns i andra delar av ekonomin än i små företag.

Utpräglade landsortskommuner och kommuner med mycket turism tenderar att ha fler företagare.

Falun kommer på plats 221 av samtliga kommuner i landet.

Sett till alla kommuninvånare 15-74 år var andelen företagare 7 procent.

Placering	Kommun	Andel företagare
1	Borgholm	23,0%
2	Övertorneå	21,3%
3	Simrishamn	20,6%
221	Falun	9,3%
288	Trollhättan	6,6%
289	Oxelösund	6,5%
290	Karlskoga	6,4%

Företagare efter ålder

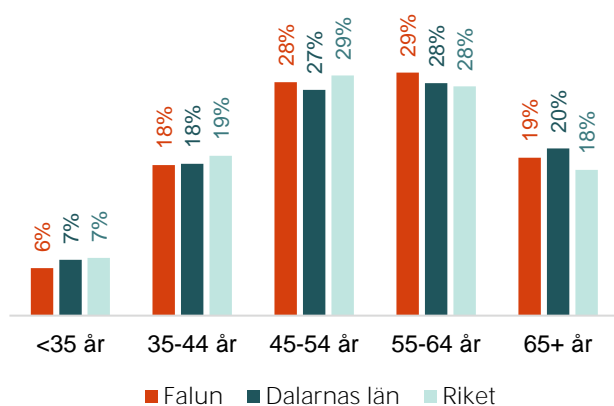
53,7 år

Är medelålder bland företagsledare i Falun kommun. Medelåldern bland företagare

är betydligt högre än för befolkningen i stort. I Sverige är snittåldern bland företagare nästan tio år högre än snittåldern för hela befolkningen.

19 procent av Falu kommuns företagsledare är 65 år eller äldre. Många företagare står därmed inför ett kommande ägarbyte eller generationsskifte i företaget. Mycket tyder på att antalet generationsskiften kommer att öka de kommande åren.

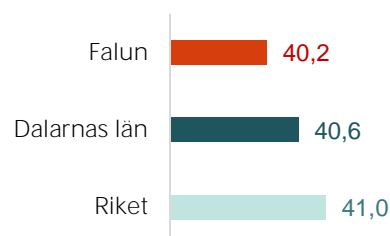
Figur 12: Företagsledare efter ålder (enbart aktiebolag)

Placering	Kommun	Andel företagare 65+ år
1	Nykvarn	11%
2	Kumla	12%
3	Botkyrka	12%
139	Falun	19%
288	Bjurholm	30%
289	Mullsjö	30%
290	Osby	31%

I nystartade företag i Falu kommun är företagarens medelålder 40,2 år. Det kan jämföras med ett rikssnitt på 41 år i nystartade företag. Medelålder är i genomsnitt 3,5 år högre för de som startar aktiebolag jämfört med enskild firma.

Figur 13: Företagarens ålder i nystartade företag 2024

Företagande kvinnor och män

I Sverige är enbart 30 procent av alla företagare kvinnor trots att de utgör halva befolkningen. Det är betydligt lägre än genomsnittet i EU. I Sverige har andelen kvinnor som är företagare varit relativt stabil under senare år. Andelen har ökat svagt från 29,8 till 30,0 under de senaste två åren.

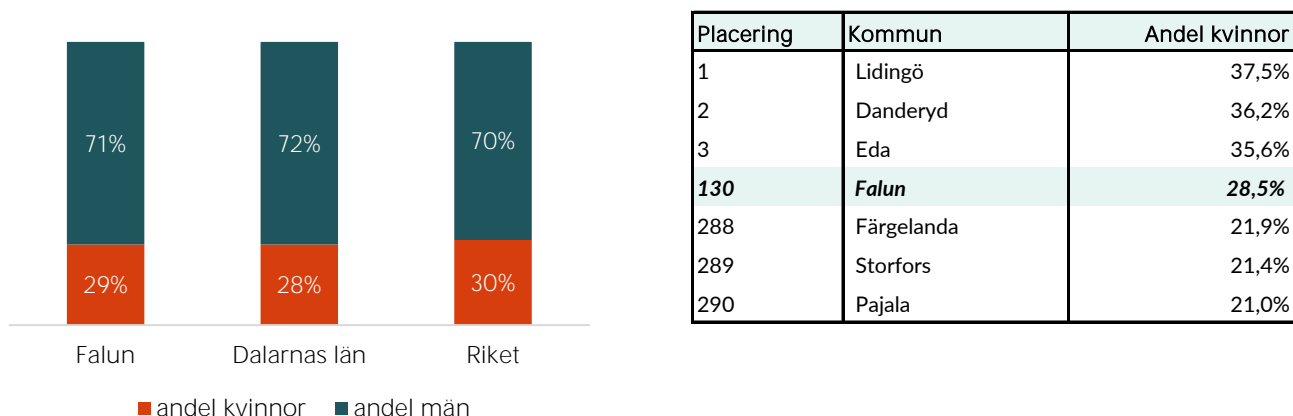
28,5 %

Så stor andel av alla företagare i Falu kommun var kvinnor 2023. Det kan jämföras med tidigare år då andelen kvinnor som är företagare i Falun var 28,5 procent år 2022 och 29,1 procent 2021.

Män driver i högre utsträckning aktiebolag jämfört med kvinnor. I Sverige har 58 procent av männen aktiebolag jämfört med 44 procent av kvinnorna. Det är alltså en högre andel av kvinnorna som använder enskild firma framför aktiebolag för att driva företag.

I Falun drev 23 procent av de företagande kvinnorna aktiebolag jämfört med 77 procent av männen. Bolagsformen aktiebolag har många fördelar jämfört med enskild firma när det kommer till att särskilja den egna privata ekonomin från företagets ekonomi för att på så sätt minska risken om företaget får ekonomiska problem.

Figur 14: Andel kvinnor och män av alla företagare 2023

I Sverige som helhet är 7 av 10 företagare en man. Men det är inte enbart en högre andel av alla företagare som är män utan män som är företagare driver också fler företag. Män är högsta befattningshavare i två företag i snitt medan en kvinna enbart har 1,5 företag.

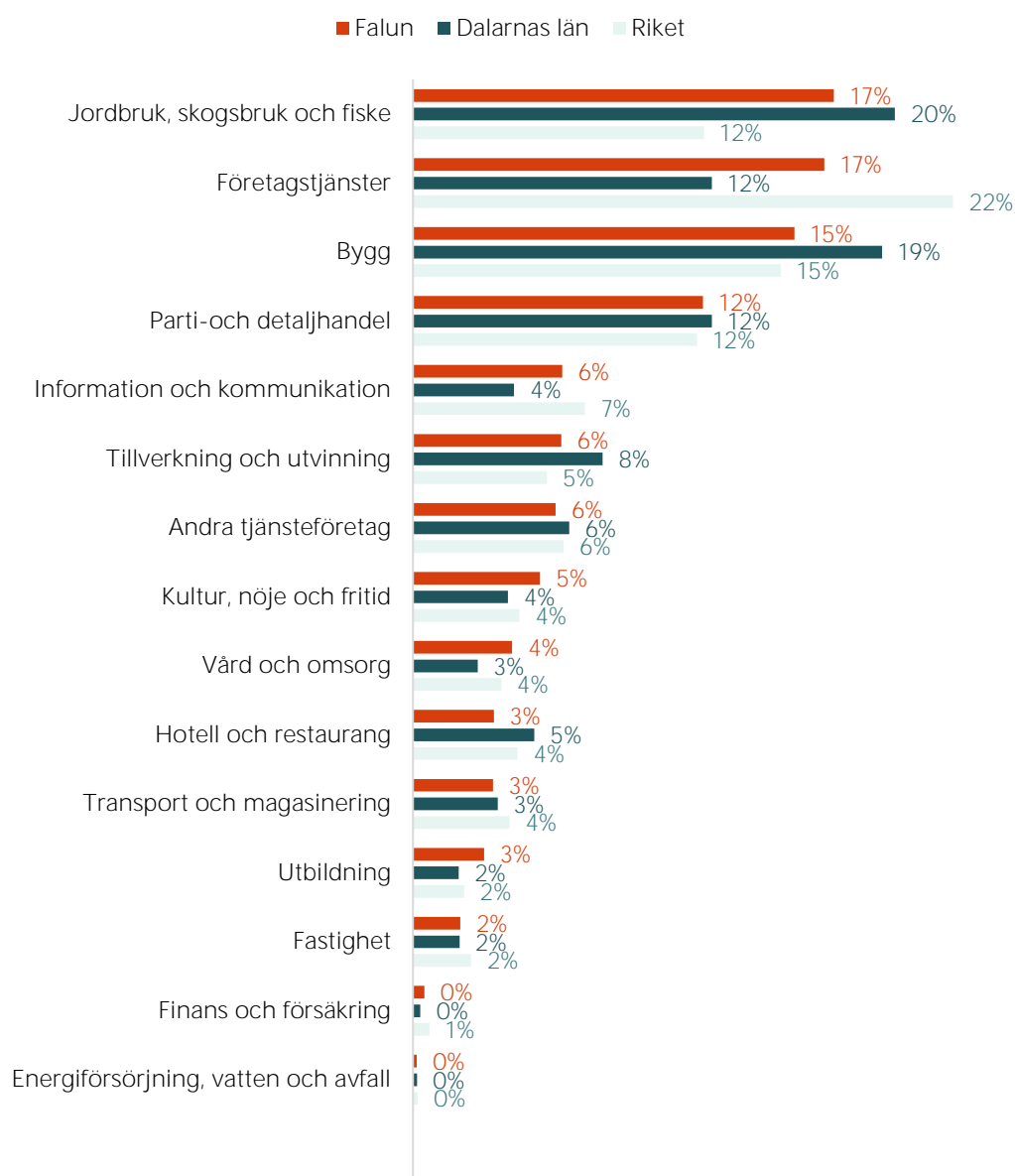
Företagare fördelat på bransch

Fördelningen av kommunens alla företagare på olika branscher visar var nya jobb har störst potential att skapas. Det kan vara i branscher där Falun redan idag är starka, eller i branscher där kommunen har relativt få företagare.

Jämfört med riket är branschen jordbruk, skogsbruk och fiske relativt stor i Falun. Däremot är relativt få företagare i kommunen verksamma inom företagstjänster.

Generellt har branschen Jordbruk, skogsbruk och fiske många företag men utgör endast 1,5 procent av näringslivet samlade förädlingsvärde. Vårdsbranscherna vård och omsorg samt utbildning har många sysselsatta men utgör inte en lika stor andel bland företagare, eftersom de flesta av dessa jobb finns inom offentlig sektor.

Figur 15: Andel företagare per bransch 2023

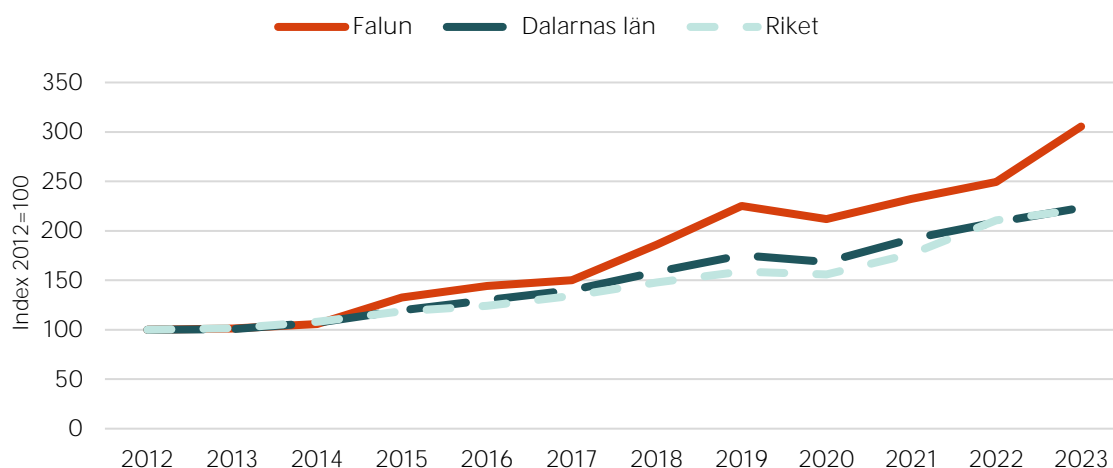
Omsättning och lönsamhet i aktiebolag

Det vanligaste måttet för att mäta en kommuns ekonomiska utveckling är BRP, som är summan av det värde som skapas i kommunen. Ett snabbare och enklare sätt är att mäta omsättningen och lönsamheten i företagen.

En summering av nettoomsättningen i Sveriges samtliga aktiebolag visar en ökning på över 100 procent under det senaste decenniet. Det är emellertid inte storleken på ökningen över tid som är intressant utan jämförelsen mellan kommuner. Nettoomsättningen tenderar att öka snabbare över tid än BRP till följd av effekter av en ökad handel, vilket ger en viss dubbelräkning av intäkter för att mäta den ekonomiska aktiviteten.

I Falu kommun ökade nettoomsättningen i kommunens aktiebolag med 205 procent åren 2012-2023.

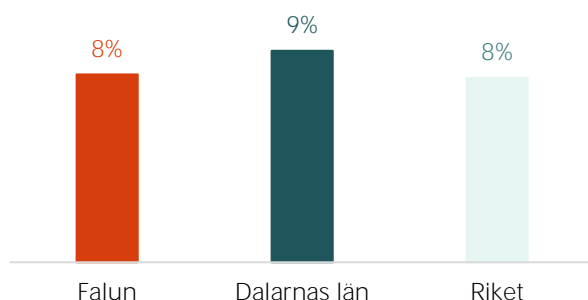
Figur 16: Nettoomsättning i aktiebolag 2012-2023

Ett genomsnittligt företag med anställda i Falu kommun har en avkastning på sysselsatt kapital på 8,2 procent. Det kan jämföras med genomsnittet för företagen i Dalarnas län på 9,2 procent.

Lönsamma företag bidrar till en kommuns ekonomi genom att generera skatteintäkter och skapa arbetstillfällen, vilket stärker den lokala ekonomin och förbättrar invånarnas levnadsvillkor. Dessutom stimulerar de innovation och tillväxt, vilket lockar till sig fler investeringar och främjar en hållbar ekonomisk utveckling.

Figur 17: Avkastning på sysselsatt kapital 2023

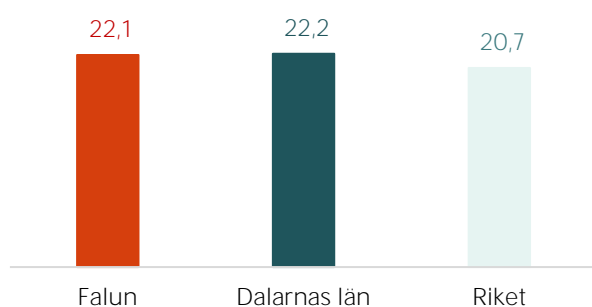
Placering	Kommun	Avkastning på sysselsatt kapital
1	Storfors	24%
2	Kiruna	19%
3	Lilla Edet	16%
207	Falu	8%
288	Robertsfors	4%
289	Danderyd	3%
290	Vaxholm	2%

Anmärkning: Exklusive jordbruk, skogsbruk, fiske

Kommunal skattesats

Ett stort ansvar för ett bra företagsklimat vilar på kommunen. Kommunen behöver ha en hög servicenivå gentemot företagen. Snabba och effektiva processer behövs både vad gäller handläggningstider och kostnadsdebitering. Skatteuttaget och storleken på den kommunala administrationen behöver vara i proportion till servicenivå gentemot företag och medborgare.

Figur 18: Skattesats i kommunen 2025, procent

Istället för att höja den kommunala skattesatsen kan kommuner istället minska onödiga kommunala utgifter och hitta nya sätt att arbeta. Ett sätt att effektivisera verksamhet är att ge utrymme till innovativa, privata företag.

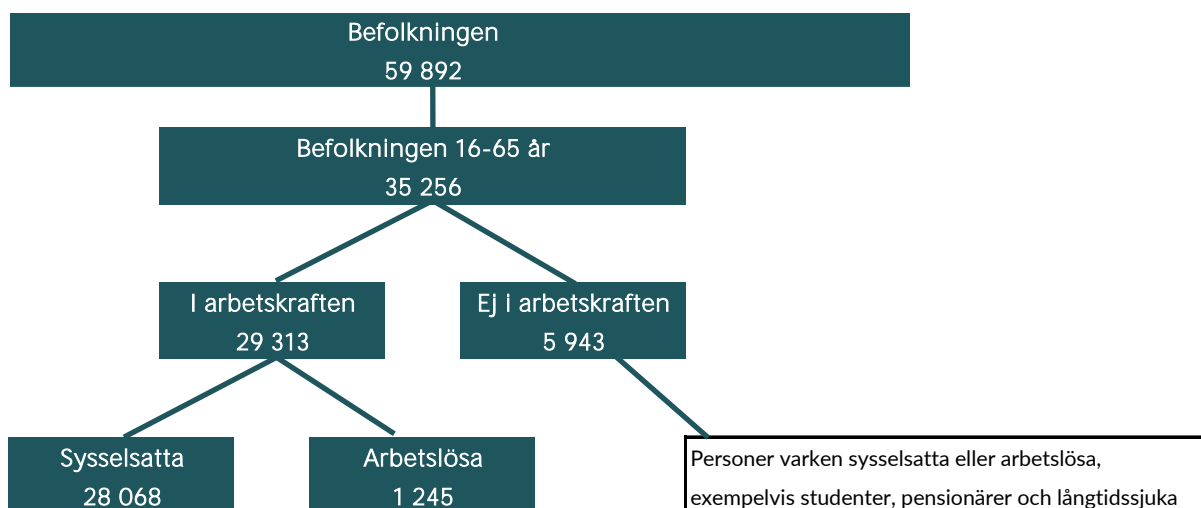
Att konkurrensutsätta kommunens verksamhet är en viktig åtgärd för att förbättra kvaliteten och minska kostnader. Men kommunerna behöver se över samtliga inköp för att även stärka de mindre företagen och det lokala näringslivet.

Kommunal inkomstskatt är kommunens viktigaste intäktskälla. Småföretagen och deras anställda står för den största andelen av de kommunala skatteintäkterna i 265 av Sveriges 290 kommuner. En ökad skattesats innebär dock inte alltid att intäkterna kommer att öka. Högre skattesatser minskar incitamentet att utbilda sig, att jobba och att anställa. Lägre skattesatser kan därför ofta leda till större skatteintäkter.

Placering	Kommun	Skattesats i kommunen
1	Österåker	16,6%
2	Lidingö	17,3%
3	Solna	17,4%
168	Falun	22,1%
288	Åsele	23,6%
289	Vilhelmina	23,7%
290	Dorotea	23,8%

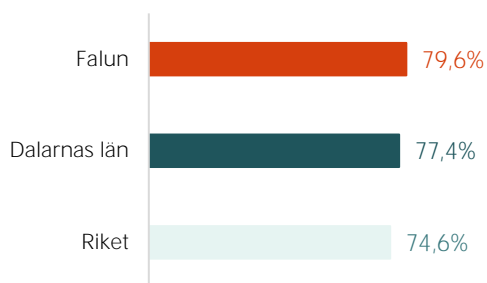
Region Gotland har en skattesats på 33,6 procent som motsvarar summan av kommun- och regionskatt i andra kommuner.

Arbetsmarknaden i Falu kommun 2024

Figur 19: Sysselsättningsgrad

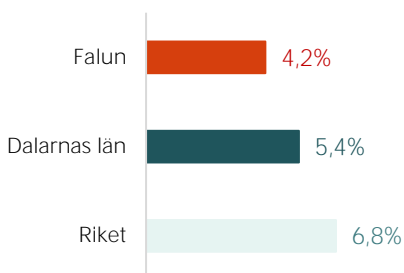
Andel av befolkningen (16-65 år) som är sysselsatta 2024

Placering	Kommun	Sysselsättningsgrad
1	Gällivare	84,7%
2	Arjeplog	83,0%
3	Gnosjö	82,0%
44	Falun	79,6%
288	Malmö	66,7%
289	Perstorp	65,4%
290	Lund	64,9%

Figur 20: Arbetslöshet totalt

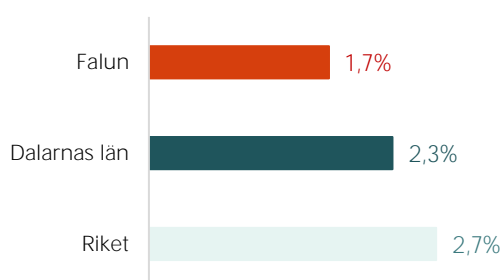
Andel av arbetskraften (16-65 år) som är arbetslösa år 2024

Placering	Kommun	Arbetslöshet
1	Kiruna	2,2%
2	Gällivare	2,4%
3	Öckerö	2,8%
65	Falun	4,2%
288	Burlöv	11,3%
289	Malmö	12,4%
290	Perstorp	13,7%

Figur 21: Långtidsarbetslöshet

Andel arbetslösa i minst 12 månader år 2024

Placering	Kommun	Långtids- arbetslöshet
1	Kiruna	0,7%
2	Sorsele	0,7%
3	Arjeplog	0,8%
97	Falun	1,7%
288	Ronneby	5,4%
289	Flen	5,7%
290	Perstorp	6,4%

Arbetslöshet

Jobben är en viktig faktor för att Falun ska vara en framgångsrik kommun. Fler i arbete och färre arbetslösa stärker både välfärd och köpkraft och gör kommunen mer attraktiv för arbete, fritid och bostadskommun.

I Sverige var 6,8 procent av arbetskraften (16-65 år) inskrivna som arbetslösa hos Arbetsförmedlingen under 2024. I Falu kommun fanns det år 2024 totalt 29 313 invånare i arbetskraften varav 1 245 personer var inskrivna som arbetslösa. Det ger en arbetslöshet på:

4,2 procent

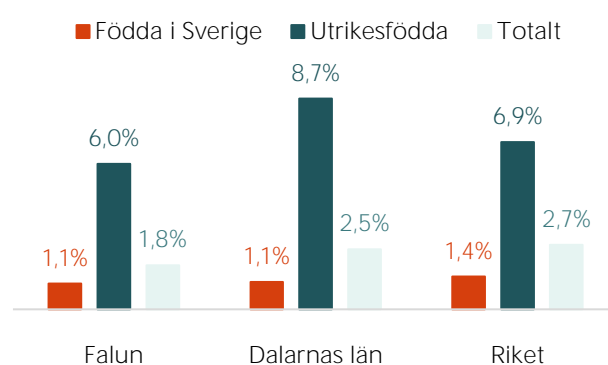
I takt med återgången efter pandemin återkom också många av de förlorade jobben under de efterföljande åren. Dyrare utsikter för 2024 innebär emellertid att arbetslösheten är på väg upp igen. De personer som redan innan stod längst från arbetsmarknaden, de långtidsarbetslösa, har fortsatt svårt att få jobb.

Långtidsarbetslösheten skiljer sig markant för olika grupper i samhället. En tydlig sådan uppdelning är utifrån födelseland. I Sverige var 2,7 procent av arbetskraften långtidsarbetslösa år 2024, vara 1,4 procent bland svenskfödda och 6,9 procent bland utrikesfödda. Arbetslösheten bland utrikesfödda har dock minskat flera procentenheter under de senaste åren.

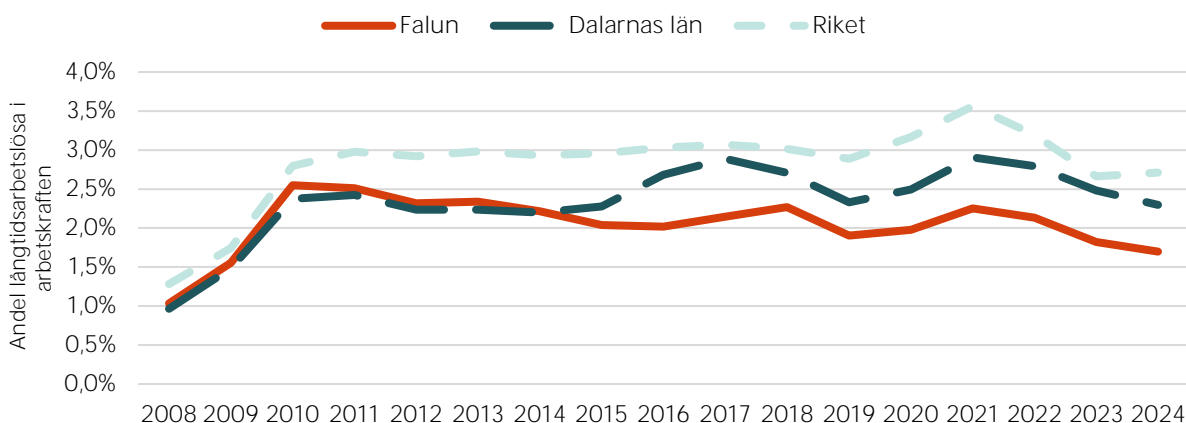
Utrikesfödda har en högre arbetslöshet i samtliga kommuner i Sverige. Eftersom antalet utrikesfödda har blivit betydligt fler under det senaste decenniet får det större påverkan på både den totala arbetslösheten och långtidsarbetslösheten i kommunen.

För Falu kommun ser det ut så här:

Figur 22: Arbetslöshet efter födelseland

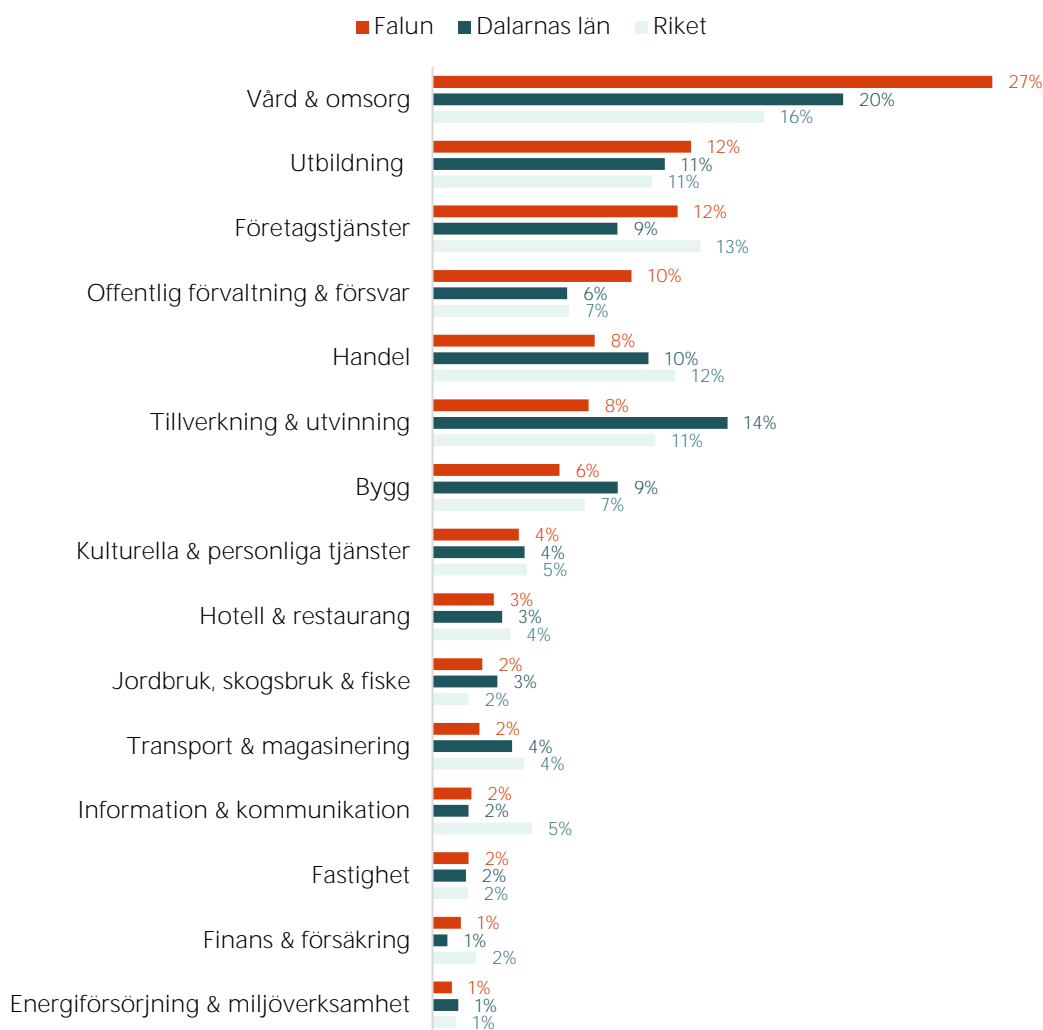

Figur 23: Utveckling långtidsarbetslöshet, minst 12 månader, 2008-2024

Sysselsatta per bransch

Figur 24: Sysselsatta per bransch i Falun kommun 2023

Jämfört med riket är branschen vård & omsorg relativt stor i Falun. Däremot är relativt få människor verksamma inom handel. Branschstrukturen är mest likt den i Kristianstad, Västervik och Umeå. Ett vanligt mått för att mäta branschkoncentration är Herfindahl-Hirschman Index (HHI). Ett större HHI-värde innebär en större branschkoncentration, men också en större risk då kommunen i högre grad är beroende av en viss bransch. Ett mer diversifierat näringsliv med många små och medelstora företag ger fördelar i form av en lägre sårbarhet i kommunen och ett minskat beroende av ett fåtal stora företag.

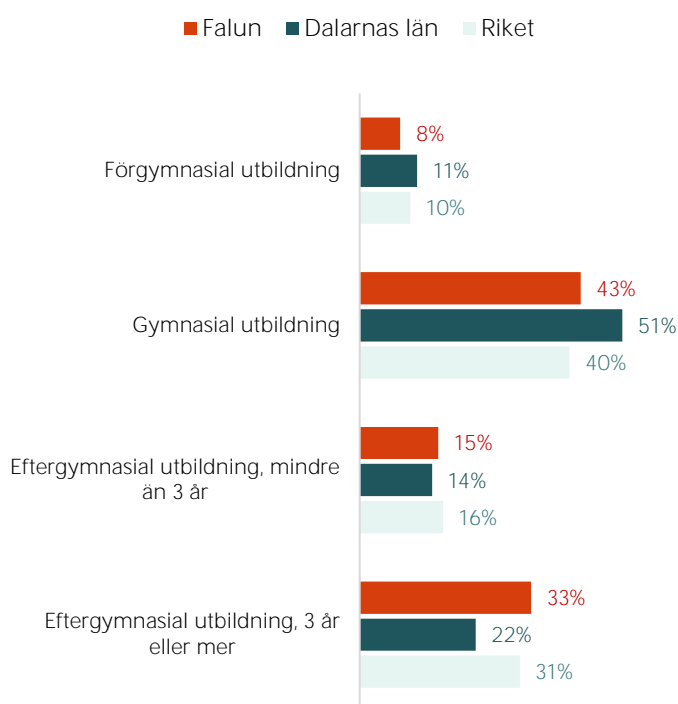
Placering	Kommun	Bransch-koncentration
1	Jokkmokk	9,2
2	Sundsvall	9,3
3	Åre	9,3
205	Falun	13,2
288	Markaryd	28,0
289	Olofström	28,5
290	Gnosjö	37,5

Yrken och utbildning

Figur 25: Vanligaste yrken 2023

10 vanligaste yrkena i Falu kommun 2023 (arbetsplatser i näringslivet)	
1. Butikspersonal (1 323)	6. Ingenjörer & tekniker (546)
2. Snickare, murare & anläggningsarbetare (667)	7. Kontorsassistenter & sekreterare (464)
3. Skötare, vårdare & personliga assistenter (656)	8. Civilingenjörsyrken (409)
4. Lagerpersonal & transportledare (586)	9. Snabbmatspersonal, köks- & restaurangbiträden (364)
5. Försäkringsrådgivare, företagssäljare & inköpare (567)	10. Banktjänstemän & redovisningsekonomer (354)

Figur 26: Utbildningsnivå i Falun 2023

Högre utbildning och kompetensutveckling har blivit allt viktigare för att möta företagens arbetskraftsbehov. 33 procent av Falu kommuns befolkning är högutbildad (d.v.s. har minst en treårig eftergymnasial utbildning) och 8 procent är lågutbildad (d.v.s. har endast en förgymnasial utbildning).

Placering	Kommun	Andel högutbildade
1	Danderyd	61%
2	Lund	55%
3	Lomma	54%
31	Falun	33%
288	Eda	12%
289	Ljusnarsberg	12%
290	Filipstad	11%

Bidragsförsörjda och statlig inkomstskatt

För personer i arbetsför ålder som saknar jobb finns olika former av sociala ersättningar och bidrag. I Sverige levde 12 procent av den arbetsföra befolkningen (20-65 år) på sociala ersättningar 2024. Det avser dock helårspersoner så det faktiska antalet personer som erhåller stöd är ännu fler.

I Falu kommun erhåller 11 procent av arbetskraften sociala ersättningar och bidrag.

Placering	Kommun	Andel (%) bidragsförsörjda
1	Danderyd	5,9
2	Vellinge	6,5
3	Täby	6,7
61	Falun	10,5
288	Filipstad	20,5
289	Söderhamn	20,9
290	Perstorp	21,7

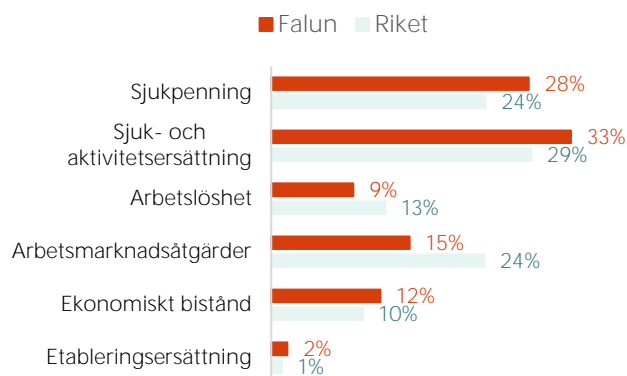
Av de sex olika ersättningsformerna av stöd är sjuk- och aktivitetsersättning (29%) och arbetsmarknadsåtgärder (25%) de två som står för störst andel i Sverige.

De svarar tillsammans för över hälften av bidragen.

För Falu kommun är det ersättningsformen Sjuk- och aktivitetsersättning som är störst, 33 procent av bidragen i kommunen.

Den ersättningsform som i Falun utgör en relativt stor andel jämfört med i Sverige som helhet är Sjukpenning.

Figur 27: Andel bidrag per ersättningsform

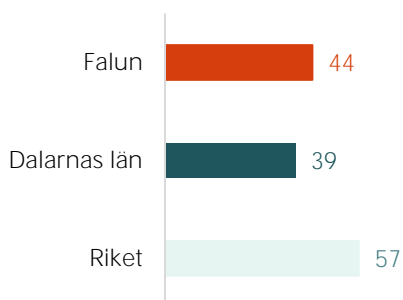

Personer som går från bidrag till arbete ger dubbla positiva effekter för samhället i stort: dels i form av minskade behov av bidrag, dels ökade skatteintäkter för att finansiera välfärden. Sverige utmärker sig internationellt genom väldigt höga skatter på arbete, särskilt över brytpunkten för statlig inkomstskatt (53 600 kronor per månad år 2025).

I Sverige betalade ungefär var tionde invånare statlig inkomstskatt år 2023, med stora skillnader mellan kommuner.

I Falu kommun betalade 7 procent av invånarna statlig inkomstskatt 2023 med en genomsnittlig summa på 43 600 kronor per person och år i statlig inkomstskatt. Det kan jämföras med genomsnittet i Dalarnas län på 38 500 kronor och i jämförelse med riksgenomsnittet på 57 300 kronor per år.

Figur 28: Statlig inkomstskatt 2023, tusentals kronor genomsnittligt belopp per skattebetalare

Placering	Kommun	Andel som betalar statlig inkomstskatt
1	Danderyd	25,3%
2	Täby	21,5%
3	Lidingö	20,9%
67	Falun	7,4%
288	Filipstad	2,6%
289	Hällefors	2,5%
290	Munkfors	2,3%

Behöriga till gymnasium och högskola

För att klara kompetensförsörjningen är en grundläggande förutsättning att elever klarar grundskolan och har behörighet för att läsa vidare på gymnasiet. I Sverige gick en av sju elever (14%) ut grundskolan utan att ha behörighet till gymnasiet.

I Falu kommun var det 13 procent av de folkbokförda eleverna i kommunen som år 2023 gick ut årskurs nio utan behörighet för att läsa vidare på gymnasiet. Det kan jämföras med Dalarnas län som helhet där 17 procent av eleverna saknar behörighet att läsa vidare på gymnasiet.

Ett viktigt första steg är att alla elever klarar grundskolan och kommer ut med goda kunskapar för framtiden. Utbildning öppnar dörrar och skapar förutsättningar för både personlig och samhällelig utveckling.

Placering	Kommun	Behöriga till gymnasium 2023
1	Arjeplog	100%
2	Karlsborg	98%
3	Danderyd	97%
99	Falun	87%
288	Överkalix	65%
289	Vansbro	62%
290	Haparanda	60%

Anm: Två kommuner har statistik från 2022

Placering	Kommun	Behöriga till högskola 2023
1	Danderyd	94%
2	Lidingö	93%
3	Täby	90%
59	Falun	72%
288	Perstorp	33%
289	Älvkarleby	33%
290	Ljusnarsberg	29%

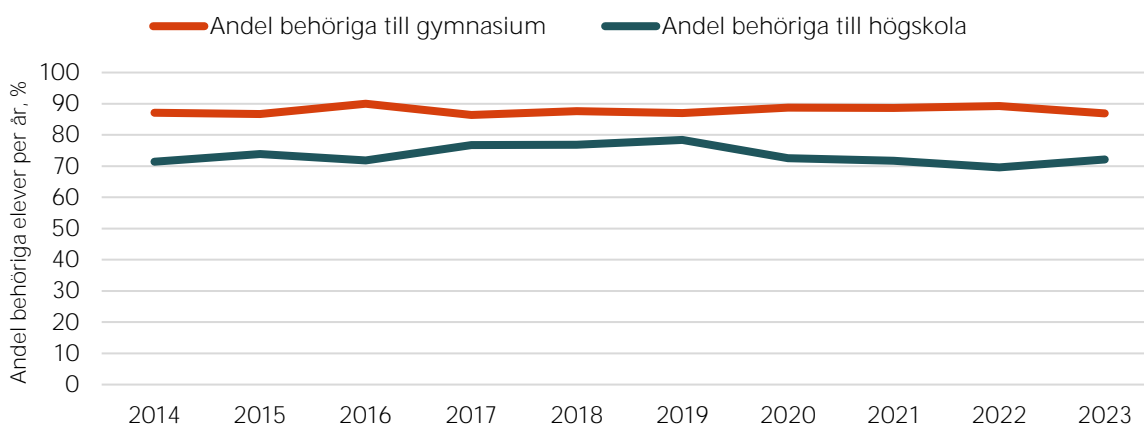
Anm: Sex kommuner har statistik från 2022 eller tidigare

Ett välfungerande utbildningssystem är avgörande för att företagen ska kunna finna lämpliga medarbetare och motverka arbetslöshet. Ett sätt att utveckla en skola är att lära av andra som lyckas bättre. Det gäller både i jämförelse med andra kommuner men också andra former av utförare.

Högre utbildning är viktig för att möta näringslivets behov av specialiserad kompetens och innovation. Företag behöver kvalificerad arbetskraft med avancerade kunskaper för att utvecklas och konkurrera globalt. En välutbildad arbetskraft stärker kommunens ekonomi och skapar fler jobb.

I Falu kommun var andelen elever behöriga till högskola 72 procent, att jämföra med 72 procent i Sverige.

Figur 29: Behöriga till gymnasium och högskola år 2014-2023

Antal kommunanställda

Alla kommuner har samma uppdrag att tillhandahålla lokala tjänster och funktioner för invånare och företag, men med ett stort självbestämmande utifrån lokala förhållanden och behov. Även om alla kommuner strävar efter en effektiv verksamhet visar personaltätheten stora skillnader mellan kommuner.

4 562 anställda

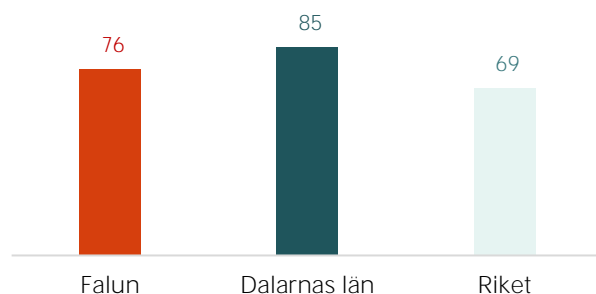
har Falu kommun, omräknat till årsarbetare. Det motsvarar 76 årsarbetare på 1 000 invånare i kommunen och är högre än riksgenomsnittet i landet.

Personaltätheten påverkas av många olika faktorer.

En viktig aspekt är om kommunen bedriver verksamhet i egen regi, i bolag eller köper in tjänster.

Oavsett om kommunen ligger högt eller lågt i personaltäthet jämfört med andra kommuner, bör samtliga kommuner varje år göra en genomlysning av den kommunala verksamheten för att säkerställa effektivitet – exempelvis om verksamhet som i dagsläget drivs i egen regi istället kan utföras av näringslivet på entreprenad. Men också om det finns kommunal verksamhet som strider mot reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet.

Figur 30: Kommunanställda per 1000 invånare

Placering	Kommun	Kommunanställda per 1000 invånare
1	Solna	25
2	Täby	31
3	Norrtälje	32
99	Falun	76
288	Lycksele	118
289	Berg	119
290	Dals-Ed	120

Personaltätheten visar stor skillnad mellan olika kommungrupper. Storstäder tenderar att ha färre kommunanställda jämfört med landsbygdskommuner. Falu kommun tillhör gruppen Mindre stad/tätort.

Kommungrupper	Kommunanställda per 1000 invånare
Landsbygdskommun	95
Landsbygdskommun med besöksnäring	87
Lågpendlingskommun nära större stad	88
Mindre stad/tätort	82
Pendlingskommun nära mindre tätort	84
Pendlingskommun nära storstad	52
Pendlingskommun nära större stad	76
Storstäder	54
Större stad	70

Företagarnas förslag

Den här rapporten visar att det inom samtliga statistiska jämförelsemått finns betydande skillnader mellan Sveriges 290 kommuner. Ingen kommun är den andra helt lik och när det kommer till geografiskt läge och demografi är det svårt för en kommun att i någon större utsträckning påverka sin situation. Kommunen ligger där den ligger – med alla de fördelar och eventuella nackdelar som följer av det. Men det betyder inte att en kommun saknar möjlighet att påverka de lokala förutsättningarna att kunna få fler företagsetableringar, och ge de befintliga företagen ökade möjligheter att växa och kanske kunna anställa nya medarbetare. Även om staten, regionen, Länsstyrelsen och en rad andra myndigheter också spelar en avgörande roll för utvecklingen lokalt, finns det mycket som kommunerna redan i dag kan göra.

En företagare som är verksam i flera olika kommuner märker snabbt att nivån på avgifter, handläggningstider och inte minst attityden mot företag och servicenivån kan skilja sig åt kraftigt. Förklaringen till detta är dels att kommuner tillämpar och implementerar regler olika, dels att vissa kommunledningar mer än andra har prioriterat att skapa en företagsanpassad myndighetsutövning i kommunen.

Det är av yttersta vikt att politiker och tjänstemän i alla kommuner har kunskap om de lokala företagens betydelse, förståelse för företagares villkor och också målmedvetet arbetar för att ständigt förbättra och förenkla vardagen för företagare. Det mest avgörande för att skapa ett bra företagsklimat är att det finns en god dialog mellan kommunen och det lokala näringslivet. Oavsett kommunens storlek behöver det finnas kontaktytor där man kan träffas under både formella och mer informella former och tillsammans diskuterar aktuella frågor som rör utvecklingen av kommunen. Nedan listas de åtgärder lokalt som Företagarna anser är mest prioriterade.

En serviceinriktad myndighetsutövning

Enligt en tidigare kartläggning gjord av Näringslivets regelnämnd, NNR, finns det stora och oförklarliga skillnader mellan Sveriges kommuner när det handlar om storlek på avgifter, handläggningstider och regeltillämpning. Lokalt regelkrångel, snåriga tillståndprocesser och nyckfull regelverkstillämpning från kommunens sida sätter käppar i hjulet för många företags förmåga och vilja att etablera sig eller expandera i kommunen. Kommuner som vill förbättra företagsklimatet behöver fokusera på att erbjuda bästa möjliga service till, och bemötande av, de lokala företagen. Mottot bör vara att "hjälpa i stället för att stjälpa". Genom att hjälpa företagen att göra rätt från början och lotsa dem genom den kommunala byråkratin ökar både företagens förtroende för kommunen och minskar också risken för fel som kommunen måste beivra.

En effektiv tillstånds- och tillsynsprocess med rimliga avgiftsnivåer

Företagare vill och behöver lägga sin tid och sina resurser på sin affärsverksamhet – inte på att hantera snåriga byråkratiska processer. Kommunen behöver hela tiden se över och utvärdera sitt eget arbete med tillstånd och tillsyn och säkerställa att man inte tar ut högre avgifter än motiverat av företagen. En bärande princip är att inte kräva mer än lagen och att det primära syftet med den kommunala tillsynen är att hjälpa företag att göra rätt. Bara vid upprepade eller grova överträdelser bör de tyngre sanktionsmöjligheterna användas. Tillsynsavgifter bör endast debiteras efter genomförd tillsyn och tydligt motsvara kommunens kostnad för den.

En digitalisering med fokus på automatisering av rutinärenden

De flesta kommuner har idag fungerande lösningar när det handlar om digital kontakt med kommunen. För de allra flesta ansökningsförfaranden finns E-tjänster eller elektroniska kontaktvägar. Men när ärendet väl inkommit till kommunen sker samma manuella bedömning som tidigare. Rutinärenden som idag skulle kunna hanteras maskinellt, exempelvis med hjälp av AI, kräver fortfarande en mänsklig bedömning. Resultatet är att onödigt mycket arbete fortfarande sköts manuellt ute i våra kommuner. I synnerhet rutinärenden som egentligen inte kräver en manuell handläggning bör handläggas helt maskinellt. Endast vid felaktigheter i ansökan eller vid stickprov bör en manuell hantering ske. Ett sådant tillvägagångssätt skulle spara stora resurser ute i kommunerna och korta handläggningstiderna rejält.

En upphandlingsprocess anpassad för mindre företag

Genom att inkludera fler småföretag i offentlig upphandling kan kommunen bidra till att stimulera ekonomisk tillväxt och skapa fler arbetstillfällen. Det bidrar vidare till att stärka banden mellan offentlig sektor och det lokala näringslivet. En större mångfald av leverantörer ökar konkurrensen. Det är dock svårt för mindre företag som inte är specialiserade på offentlig upphandling att delta. Regelverket som styr offentlig upphandling är snårigt och kraven är ofta många och komplicerade. Kommunerna bör tillämpa en småföretagarvänlig upphandlingspolicy som bygger på att dela upp större kontrakt i mindre delar och där icke relevanta krav i upphandlingen undviks. Genom att regelbundet träffa kommunens företag och tillse att det finns god information om aktuella upphandlingar, ökar möjligheterna att fler företag väljer att lämna anbud. Kommunen måste systematiskt följa upp och utvärdera genomförda upphandlingar och utesluta oseriösa aktörer från att delta i nya.

Brottsförebyggande arbete ihop med näringslivet

Stölder, skadegörelse, bedrägerier, hot och ibland ren beskyddarverksamhet är dessvärre något som allt för många företagare tvingas leva med. Ett av tre företag har blivit utsatt för någon form av brott de senaste tre åren – vartannat företag om man bara räknar de som har anställda. I första hand är detta givetvis en polisiär angelägenhet. Sen sommaren 2023 har dock kommunerna en lagstadgad skyldighet för att arbeta brottsförebyggande. Lagen innebär ett ansvar att ta fram både lägesbilder och åtgärdsplaner samt också ansvara för samordningen av det brottsförebyggande arbete som sker inom kommunen. Det är viktigt att kommunen aktivt involverar det lokala näringslivet i det brottsförebyggande arbetet – exempelvis rörande belysning eller kameraövervakning. Genom att löpande hålla sig underrättad om företagets situation blir kommunernas lägesbild bättre och möjliggör en mer effektiv samordning med polis och rättsväsende.

Försvåra för den organiserade brottsligheten

Ett annat viktigt verktyg som kommuner har för att stävja kriminaliteten är via den löpande kommunala myndighetsutövningen (tillsyn och tillstånd), i de kommunala inköpen samt i de kommunala bostadsbolagen. Det behövs även tydliga krafttag mot organiserad brottslighet, där verksamheter används för penningtvätt, och där lagar och regler medvetet inte efterföljs, vilket skapar en osund konkurrenssituation för den stora majoriteten av skötsamma lokala företag.

Konkurrensutsatt mer av den kommunala verksamheten

Samtliga kommuner bör varje år göra en genomlysning av den kommunala verksamheten och se över om det finns verksamheter och områden som i dagsläget drivs i egen regi men som i stället kan utföras av näringslivet på entreprenad. I samband med denna översyn bör även kommunerna undersöka ifall in-houseverksamheterna verkligen faller inom den kommunala kompetensen. I annat fall strider detta mot reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet.

En planprocess med näringslivsfokus

Kommuner bör löpande i den fysiska planeringen involvera näringslivet tidigt i processen. När nya detaljplaner tas fram är det viktigt att kommuner planlägger för både nya bostäder och företagsetablering i form av byggbar mark och lokaler, bredband och välfungerande möjligheter till leveranser. Genom att hela tiden ha ett näringslivsfokus ökar förutsättningarna för att företag kan och vill etablera sig i kommunen.

En fungerande kompetensförsörjning

Det största tillväxthindret för Sveriges småföretagare är att hitta personal med rätt kompetens. Här spelar kommunerna en viktig roll eftersom de har huvudansvaret för skolan. För att elever i skolan ska ha kännedom om vilka arbetslivsmöjligheter som finns i det lokala näringslivet är det viktigt att elever redan i tidig ålder får besöka företag och att kommunen involverar mindre lokala företag avseende praoplatser till elever. Det kan på sikt bidra positivt till företagets kompetensförsörjning och förhoppningsvis även leda till att risken för att ungdomar hamnar i kriminella miljöer kan minskas. I synnerhet gymnasiala yrkesutbildningar är mycket viktig för de lokala företagens kompetensförsörjning och det behövs en löpande dialog med dessa för att säkerställa att utbildningarna motsvarar behoven.

Konkurrenskraftig kommunalskatt

Företag betalar inte kommunal inkomstskatt, men hur hög kommunalskatten är kan spela roll för kommunens företagsklimat. En kommun med hög kommunalskatt kan ha svårare att locka högutbildad arbetskraft, vilket medför sämre kompetensförsörjning till både företagen och kommunens egen verksamhet. Samtidigt behöver de åtaganden kommunen har finansieras. Möjligheten att ha en lägre kommunalskatt påverkas därför av hur effektiv kommunen är i sin verksamhet. Att hålla nere onödiga utgifter är därför av stor vikt.

Läs mer i Företagarnas guide till ett bättre lokalt företagsklimat.

Förklaringar till tabeller och diagram

Figur 1: Antalet sysselsatta 2023 efter företagets storlek, med en geografisk fördelning av sysselsatta efter arbetsställets placering per kommun. Varje person har en och endast en arbetsmarknadsstatus. Kombinatorer har i statistiken klassificerats till en huvudsaklig sysselsättning. Källa SCB (Befolkningens arbetsmarknadsstatus, BAS).

Figur 2: Jobbutvecklingen sedan 1990 med fördelning på privat/offentligt samt företagsstorlek. Åren 2020-2023 baseras på SCB:s BAS-undersökning och åren 1990-2020 på företagsregistret på SCB. De två dataserierna har länkats ihop för att få utvecklingen över en längre tidsperiod. Grafen avser hur många jobb som tillkommit inom respektive sektor sedan år 1990.

Figur 3: Kommunala skatteintäkter 2023 per sektor. Beräkningarna är gjorda av Företagarna och bygger på detaljerad statistik och komplexa beräkningsmodeller. BAS används som ny datakälla för sysselsättningen och beräknas ge en liten minskning av de kommunala skatteintäkterna från småföretag jämfört med tidigare årgångar av undersökningen som då hette Välfärdsskaparna. Detta främst till följd av att anställda som kombinerar sin anställning med företagande inte längre ingår, vilket kan ge en viss underskattning av skatteintäkterna från småföretag.

Figur 4: Största skattebetalaren per kommun i Sverige. Kommunens inkomster kommer främst från kommunalskatten som betalas av invånarna i kommunen. Alla som bor och betalar skatt i kommunen ingår i beräkningen. Småföretagen och deras anställda är den största skattebetalaren i 9 av 10 kommuner i Sverige.

Figur 5: Antal företag 2025 bygger på företagsuppgifter från Retriever Business och avser samtliga företag i Sverige för bolagsformerna aktieföretag, enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag. Statistiken exkluderar branscherna "Jordbruk, skogsbruk och fiske" samt "Offentlig förvaltning och samhälle". Enbart aktiva företag ingår i analysen.

Figur 6: Andel små företag i näringslivet 2025. Storleksfördelningen är gjort utifrån antalet anställda i koncernen. Det innebär att större företag kopplas ihop med små företag om de ligger i samma koncern. Det ger ett något färre antal små företag jämfört med storleksfördelningen på SCB (Företagens ekonomi). Källa: Retriever Business.

Figur 7: Andel nya företag 2024 av befintlig företagsstock i kommunen (alla bolagsformer). Källa Tillväxtanalys

Figur 8: Antal genuint nya företag åren 2015-2024. Källa Tillväxtanalys

Figur 9: Konkursfrekvens. Andelen konkurser 2024 av befintliga aktieföretag i kommunen. Statistiken kommer från Tillväxtanalys.

Figur 10: Antalet konkurser och anställda drabbade av konkurser 2015-2024: Statistiken kommer från Tillväxtanalys.

Figur 11: Andelen företagare av alla sysselsatta i kommunen 2023. Siffrorna kommer från SCB, befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS).

Figur 13: Företagare efter ålder på nystartade företag: Avser samtliga nystartade företag under året (Aktiebolag, Enskild firma, Handelsbolag, Kommanditbolag). Statistiken baseras på företagsdata från Retriever Business.

Figur 14: Företagare efter kön 2023. Statistiken kommer från SCB (BAS) och avser alla företagare i Sverige. Samtliga individer har fått en och endast en aktivitetsstatus. Alla de individer som gjort avtryck i registren som företagare har klassificerats som företagare.

Figur 15: Företagare efter bransch 2023. Statistiken kommer från SCB (BAS) och avser alla företagare i Sverige.

Figur 16: Nettoomsättning i aktiebolag 2012-2023: Statistiken kommer från Retriever Business och avser företagens omsättningen respektive år i samtliga aktiebolag. Några enstaka extremvärden har interpolerats.

Figur 17: Avkastning på sysselsatt kapital i aktiebolag 2023. Statistiken kommer från Retriever Business och avser alla aktiebolag (utom jordbruk, skogsbruk, fiske och offentlig förvaltning). Medianvärde används som mått.

Figur 18: Skattesats i kommunen 2025. Källa SCB.

Figur 19: Sysselsättningsgrad 2024, avser 16-65 år (höjd pensionsålder från 64 år). Källa Arbetsförmedlingen.

Figur 20: Arbetslöshet 2024, avser 16-65 år (höjd pensionsålder från 64 år). Källa Arbetsförmedlingen.

Figur 21: Långtidsarbetslöshet 2024, arbetslös i minst 12 månader. Källa Arbetsförmedlingen.

Figur 22: Arbetslöshet efter födelseland 2024. Källa Arbetsförmedlingen.

Figur 23: Utveckling av långtidsarbetslösheten 2008-2024, minst 12 månaders arbetslöshet. Källa Arbetsförmedlingen.

Figur 24: Sysselsatta per bransch 2023. Källa SCB/BAS.

Figur 25: Vanligaste yrken 2023, endast arbetsplatser i näringslivet. Källa SCB/yrkesregistret.

Figur 26: Befolkningens utbildningsnivå 2023. Källa SCB.

Figur 27: Andelen bidragsförsörjda per ersättningsform 2024. Statistik om sociala ersättningar och bidrag visar antalet helårsekvivalenter (årspersoner) som får ersättningar från de olika bidragssystemen. Avser åldersgruppen 20-65 år. Antalet personer som uppbär en ersättning är fler eftersom ersättningen kan utfalla med olika belopp beroende på omfattningen av stödet. Beräkningen bygger på den relativa fördelningen (inte nivån) per ersättning och i jämförelse med fördelningen för Sverige totalt. Exempelvis kan en kommun ligga högt för alla ersättningsformer utan att det framgår i grafen som visar den relativa fördelningen av olika ersättningar. Källa SCB.

Figur 28: Statlig inkomstskatt 2023, tusentals kronor. Genomsnittligt belopp per skattebetalare. Tabellen visar även andelen personer av befolkningen som betalar statlig inkomstskatt. Källa SCB

Figur 29: Kompetensförsörjning – behörighet till gymnasium och högskola. Statistiken kommer från SCB och avser perioden 2014-2023. Statistiken avser folkbokförda i kommunen och skiljer sig något från Skolverkets statistik. Skolverket exkluderar även personer som hoppat av utbildningen. Statistiken avser andelen elever som saknar behörighet till gymnasiet (varken till yrkesprogram eller annan inriktning). Inför nya gymnasieskolan skärptes kraven för behörighet att söka till gymnasiet. Det innebär för att en elev ska vara behörig till gymnasieskolans nationella program krävs 8 godkända betyg för yrkesprogram och 12 godkända betyg för högskoleförberedande program. Det finns dessutom 3 olika behörighetskrav beroende på vilket högskoleförberedande program. Saknade värden har interpolerats (gäller små kommuner enstaka år), senast tillgängliga uppgift används i rankingar.

Figur 30: Antal kommunanställda. Statistiken kommer från SKR och avser november 2023. Statistiken mäter faktiska årsarbetare (inte antalet anställda personer). Antalet anställda är fler då alla inte jobbar heltid. För att kunna jämföra kommuner av olika storlek används måttet: årsarbetare per 1000 invånare.

företagarna

Företagarna Sverige Service AB, Rådmansgatan 40, 113 57 Stockholm
foretagarna.se | info@foretagarna.se | 08 - 406 17 00